

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

25. Quænam censenda dos congrua beneficii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

datione, & dotatione altaris acquiritur jus patronatus, quàm ex dotatione, fundatione, & constructione Ecclesiæ. Lamb. de jure pat. l. 1. p. 1. q. 11. n. 4. 9. num. 9. Lott. loc. cit. n. 12. Item dum Altare constructum in Ecclesia habet Rectorem suam, & Rectorem, & aliquid ei, sive in eo depicta legatur vel offertur, totum illud eidem altari acquiritur per accessionem, ut loquitur Abb. loc. cit. hoc est, accedit ad dotem dicti altaris. Lott. loc. cit. nu. 34. si verò non habeat dotem neque Rectorem, acquiritur ipsi Ecclesiæ, in qua est altare, præcipue si est Ecclesia regularis, c. 1. de statu monach. Marefch. variar. resol. l. 2. c. 42. num. 3. apud Lott. n. 36.

Quares 20. An in quibuscunque Ecclesiis erigi possint beneficia, etiam cum reservatione juris patronatus & conditionibus juri communi aliis contrariis, etiam dum ipsa Ecclesia, & altaria, aut Capella in iis existentes sunt de hujusmodi jure patronatus, aut etiam dum earum Ecclesiarum Prælati seu Rectores contradicunt?

Respondeo affirmativè: cum consensu tamen patronarij; cum id tendat ad cultus divini augmentum, nullumque prædictis Prælati seu Ecclesiarum Rectoribus inferatur præjudicium, utpote qui neque prætextu fundi quidquam prætere posse possunt, cum solus dotans & construens in Ecclesia juxta consuetudinem ubique ferè receptam in ecclesia fiat patronus, Ecclesia verò aut ejus Rector ratione fundi non fiat compatrona, nec compatronus. Neque etiam dum dicta Ecclesiæ jam sunt de jure patronatus sive singularium personarum, sive Collegii aut Universitatis, horum patronorum consensus ad hoc requiritur, cum ipsi non habeant jus in fundo Ecclesiæ, sed tantum præferendi in ea Rectorem aliisque sibi ex fundatione reservata: proinde, ut responsum, hujusmodi erectiones dicto modo impediri nequeunt; cum beneficia hujusmodi ubique erigi possint. ita ferè Corrad. l. 4. c. 6. n. 42.

Quares 21. Quid veniat nomine dotis beneficii?

Respondeo: certa bona eorumque proventus assignati beneficio, pro illius tanquam matrimonii spiritualis cum Ecclesia initi supportandis oneribus. Paul. de Cittadinis de jurepat. p. 13. nu. 5. & seq. Lott. l. 1. q. 31. num. 1. numerantur autem inter hæc omnia alimenta Rectoris, juxta c. cum secundum Apostolum. de præb. impensæ ad facta tecta habenda illius Ecclesiæ vel altaris c. 1. de Eccl. edific. ac pro luminibus aliisque sacrâ suppelletili juxta C. altaris palla. de consecr. d. 1.

Quares 22. Num hac dos congrua sit necessaria, ut ante eam assignatam Episcopus fundationi beneficii nullatenus consentire possit?

Respondeo affirmativè: c. nemo Ecclesiam. 9. d. 1. Lott. cit. q. 13. nu. 2. cum communi; qui etiam n. 60. & 61. monet observare debere Episcopum in hac dotis constitutione, ut nuncupatum fiat hoc nomine, & non nomine stipendii vel salarii pro

Capellano vel Sacerdote, eò quòd etiam Oratoria, Hospitalia, aliæque loca pia habere possint bona, ex quibus persona Ecclesiastica percipiant redditus, absque eo tamen, quòd sint beneficia.

Quares 23. Quid si ergò constructa Ecclesia fundator negligat eam dotare, num is aut illius hæredes compelli poterunt ad præstandam dotem?

Respondeo affirmativè: Gl. inc. piamenti. 16. q. collata. Lott. cit. q. 31. n. 4. qui tamen addit, nisi malit perdere jus totum patronatus. Sic etiam, ubi quidem dos aliqua collata, sed insufficientis, compelli poterit ad dotem complendam. Lott. loc. cit. num. 7. Lamb. de jurep. l. 1. p. 1. q. 5. n. 13. cum paria sint nullam, vel incongruam assignasse dotem. Lamb. a. 21. n. 1. Tenentque hæc etiam si constructio facta esset absque auctoritate Episcopi. Abb. conf. 89. p. 2. n. 2. Non tamen tenent de Capella vel altari aliquo in Ecclesia jam erecta & competenter dotata constructio simplicis devotionis causâ. Lott. loc. cit. n. 6.

Quares 24. Quid si ignoretur beneficium ab initio sufficienter donatum fuisse, an per hoc amittat statum beneficii?

Respondeo negativè: neque enim bene inferitur; non habet dotem, ergo non est beneficium, eò quòd multa contingere potuerint, ut dos etiam penitus interiret: Lott. cit. q. 31. n. 24. citans Berran. volum. 6. conf. 257. num. 1. quod tamen intelligendum credo de beneficio habito semper tali, et si prima ejus dotatio aliter probari non possit. Illud nihilominus & nihil aliud operabitur hic defectus dotis, quòd dicatur beneficium de pertica & impermutabile cum alio, quod dotem habet. Lott. n. 25. Gomez. l. 1. decis. 28. nimirum ob fraudem, quæ regulariter semper præsumitur, etiam dum permutatur, cum beneficio habente tenues redditus. Abb. in c. vero simile, de præsumpt. n. 22. Lott. n. 28. Paris. de resign. l. 13. q. 4. n. 8. Tholosan. de benef. c. 31. num. 15. & alii, quos vide apud Tiraq. ad l. si unquam. c. de revoc. donat. num. 122. & Lott. loc. cit. quamvis purgatâ hac suspitione fraudis ex facto & auctoritate superioris statum scilicet scientis, & tamen talem permutationem admittentis citra fraudem cujuspiam: quod ideo vix praticari posse ab inferiore Papâ censet Lott. nu. 29. promotio talis fieri, & sustineri potest, Decius. conf. 210. n. 5. Gomez. loc. cit. Contradicit nihilominus huic doctrinæ Zoës: citans pro se Jo. And. tenet namque beneficium non habens fructus rectè permutari cum habente fructus; cum non curetur de fructibus, sed tantum agatur de jure spirituali, cujus fit permutatio: nec posse præsumi fraudem; cù ex generali regula nemo præsumatur malus, nisi probetur; & cuilibet liceat uti jure suo, si aliud nihil concurrat, quod fraudem faciat; ut si morti vicinus vel senex permutet pingue cum tenui. Azor. p. 2. l. 7. c. 29. q. 15.

Quares 25. Quanam censenda dos congrua beneficii?

Respondeo: quamvis de hoc statuere spectet vel maxime ad arbitrium judicis; Busfar. l. 3. conf.

1. 3. *conf. 80. num. 15. Menoch. casu 149. n. 34. Lott. loc. cit. n. 8.* hoc tamen arbitrium regulandum aliis circumstantiis, quam quibus id regulatur in statuendo de dote mulieris; in hac enim expenduntur facultas donantis, legitima mulieri debita, & alia hujusmodi, de quibus vide Menoch. *loc. cit. num. 2.* quæ non conveniunt rationi statuendæ hujus dotis Ecclesiasticæ. *Lott. loc. cit. nu. 9. & 10.* De cetero ubi non est taxata quantitas dotis à jure, prout factum à Trid. *sess. 24. c. 13. in Cathedralibus & Parochialibus*, illud potissimum considerandum, an sufficiat ad impensas onerum altaris ex lege fundatoris adjectorum, & sustentationem necessariam ipsius beneficiarii in tali ministerio, non habitâ ratione alimentorum, vel congruæ sustentationis extra hujusmodi ministerium. *Lott. n. 13.* uti nec habitâ ratione conservandi splendoris vel dignitatis familiæ beneficiati; habito tamen semper, ut dictum, respectu ad ministerium, quod exhibet, & cui convenienter alendus. Unde si beneficium esset residentis præcisæ & continuæ, utique constituenda foret dos sufficiens pro sustentandâ vitâ in loco ipsius beneficii, inspectâ etiam loci ipsius qualitate, num v.g. ex majori populi frequentia ibidem sit major annonæ caritas. *Lott. num. 14.* ita tamen juxta Abb. *in c. conquirente, de cler. non resid. n. 1.* ut dos nunquam sit minor 50. aureis, quot annis percipiendis.

2. Porro notandum, longè diversam ab hac quaestione esse illam, quæ occasione pluralitatis beneficiorum proponi solet; nimirum quodnam beneficium censetur sufficiens ad honestam sustentationem Clerici; ibi enim responderi solet, præter rationem ipsam dignitatis, & status beneficii, habendam insuper rationem status & conditionis ipsiusmet beneficiati, puta nobilitatis, dignitatis &c. quam habet independentè à tali beneficio, ratione cujus ampliore familiam & mensam requirit, pluribusque eget; de quo vide tantisper Molin. *tr. de just. D. 145. a. 7. Azor. l. 6. c. 10. q. 2. Pirh. ad tit. 5. l. 3. n. 34.*

Quæres 26. Quid si ergo beneficium prius ritè & congruè dotatum, postmodum sit ita depauperatum, ut jam sit sine dote, aut cum dote omnino modicâ & incongruâ?

1. Respondeo primò: dum beneficium est Ecclesiæ Parochialis, fundata à populo, is cogi potest ad redintegrandam dotem usque ad sufficientiam, propter necessitatem administrationis sacramentorum. *Lott. cit. q. 31. n. 16.* citans Archid. *in c. si plures. 16. q. 7.* manente apud quemlibet de populo potestate agendi de rei vindicatione contra occupatores bonorum, quæ prius habebat Ecclesiæ. *c. si quis presbyterorum. de rebus Ecclesiæ non alienand. ibid. Gl. Lott. n. 17.* Quin & apud illum ipsum, qui bona alienavit, non obstante quocunque juramento, *Lott. n. 17. Surd. de alim. tit. 7. q. 38. n. 8.* cum pluribus aliis apud Barb. *in cit. c. si quis. n. 8.* ubi addit posse Ecclesiam hoc casu nullo restituto pretio res malè alienatas repetere, nisi fortè pretium sit conversum in utilitatem Ecclesiæ; quod ipsum tamen admodum clarè liquere deberet. *Greg. decis. 116. n. 3. Lott. loc. cit. ubi namque Ecclesiæ spoliata est, etiam factò sui Rectoris probato primo extremo illico restituitur, Verbal. p. 3. decis. 170. Rota decis. 473. n. 2. p. 2. in Recent. aliique apud Lott. loc. cit.*

2. Respondeo secundò: si beneficium tale fundatum fuerit à privato, dósque ejus totaliter perierit; tenebitur fundator illud redotare; qui tamen hoc onere liberabitur cedendo jure suo; & si absque ulla cessione prævenit tertius quis in redotando, ad hunc transibit jus patronatûs, secundum tamen eam distinctionem, quam adhibet Lamb. *l. 1. q. 6. a. 4. n. 5.* si verò non totaliter, sed solum notabiliter interierit dos, vel etiam à principio insufficientis omnino constituta fuerit, supplemènti dotem usque ad sufficientiam non acquiritur jus patronatûs sine consensu patroni prioris, ubi beneficium est juris patronatûs. *Lamb. loc. cit. Lott. n. 21.* Ubi verò beneficium est liberæ collationis, illud redotans priore dote penitus amissâ, efficitur patronus, Dote illius tantum valde diminutâ non per quodcumque supplementum quæritur supplemènti jus patronatûs, quantum est de jure communi. *Lamb. loc. cit. nu. 2. Abb. in c. quoniam. de jure patronatus. apud Lott. nu. 22.* & hinc si intuitu talis augmenti concedatur alicui à Papa jus patronatûs, dicitur illi competere ex privilegio, non ex dispositione juris. *Lamb. loc. cit. Lott. n. 23.*

Quæres 27. An & qualiter dos beneficii fundi que, in quo ea constituitur, debeant esse libera?

1. Respondeo: quemadmodum dos debet esse libera, ita & fundus, dum in eo seu in manso (mansus enim idem est quod mensus, id est, ager certæ dimensæ quantitatis, ut ex lexico juridico *Lott. cit. q. 31. n. 35.*) & non in decimis constituitur, immunis esse debet à quocunque tributo, non solum respectu ipsius dotantis, sed & cujusvis alterius; juxta *Gl. ad c. si quis basilicam. d. 1. de consec. juxtaque. c. secundum Canonicam 23. q. 8.* qui tamen textus posterior intelligitur de dote ipsâ, pièque oblati; non verò de aliis titulo emptionis, aut simili acquisitis Ecclesiæ. *Gl. & Turrecrem. ibid. apud Lott. n. 37.*

2. Nihilominus dote constitutâ in fundo Emphyteutico seu feudali, qui pendit canonem Domino directo, nullum huic creatur præjudicium, cum transeat id onus cum fundo in Ecclesiam. *Suar. in defens. fidei. l. 4. c. 2. n. 5. & seq. cit. à Lott. n. 37.* Requiritur autem consensus Domini directi, eò quòd per constitutam in eo dotem auferatur à Domino directo omnis spes devolutionis ad eundem, quòd fieri absque ejus consensu esset intolerabile. *Lamb. loc. cit. n. 3. Lott. n. 40.* Unde consensu hoc non præstito, cogitur Ecclesiæ hujusmodi vendere alicui privato, locòque fundi recipere pretium. *Jafon. in l. fin. de jure Emphyt. n. 91. Gratian. forens. discrep. c. 481. n. 67. Rota q. 1. decis. 368. n. 1. decis. 603. n. 1. Recent. & alii apud Lott. n. 41.*

3. Ubi tamen subiectio, pro qua aliquid penditur, procedit purè à jure jurisdictionis, vi cujus principes sæculares imponunt tributa vectigalia, similiaque onera, tunc si fundus assignetur in dotem, seu simpliciter donetur Ecclesiæ, proferus talis subiectio dissolvitur, manetque fundus liber penitus & exemptus juxta *c. secundum Canonicam. Lott. n. 42. Suar. loc. cit. n. 13. Jo. Currier. in tr. de gabell. q. 92. a. 62.* idque tam jure humano, quam divino, ut ait Bonif. 8. c. *quoniam. de censib. &* hoc præsciendò à constitutione contrariâ ipsius fundatoris, seu dotantis. *Lott. n. 44.* posse enim hunc